

at dette af Udvalgets Majoritet foreslaaede Tillæg, langtfra at ville fremme Selveiendom tværtimod langt mere vil hæmme det. Men jeg har endnu en anden og væsentlig Betænkelse ved dette Lovforslag; det forekommer mig nemlig, at idet man ved dette Lovforslag løser de fideicommissariske Baand, som hidtil have paahvilet Fideicommiss- og Lehnbesiddelser, saa forekommer det mig, som man ogsaa tillige derved vil give Lehnbesidderne den samme Ret, som private Godseiere have troet at besidde, den Ret nemlig at kunne skaffe og valte med fæstebdigt Gods ligesom de finde for godt, og mig forekommer det, at det vilde være høist utiltraadeligt, ja høist uforvarsligt at ville give Lehnbesidderne ogsaa denne Ret, naar man vil tage det mindste Hensyn til Fæstebønderne, hvad jeg dog virkelig troer, man i dette Tilfælde bør gjøre. Jeg kan derfor ikke andet end stemme imod det af Udvalgets Majoritet foreslaaede Tillæg, thi skjøndt jeg ikke nægter, at det jo er en Forbedring, saa forekommer det mig dog, at det i ingen Maade fyldestgjør de Fordringer, som i det Mindste jeg maa stille til en Lov af denne Bessaffenhed; jeg maa derfor, som sagt, absolut efter min Overbevisning stemme derimod, men derimod skal jeg paa det Allervarmeste anbefale det af Udvalgets Minoritet stillede Ændringsforslag, som jo gaaer ud paa, at der efter Ordet „Bøndergods“ skal tilføies: „til Brugerne, deres Børn eller Svigerbørn.“ Da denne Lov i forrige Sammenkomst var til Forhandling her i Thinget, da blev Nødvendigheden af denne Tilføining saa klar og tydelig fremstillet, at jeg ikke skal forsøge paa at fuldstændiggjøre den videre, men skal kun henholde mig til hvad der blev sagt ved denne Leilighed; kun skal jeg tilføie, at naar ikke den af Udvalgets Mindretal foreslaaede Tilføining optages i Loven, da mener jeg, at man bør stemme mod hele Loven, thi det er jo vistnok langt bedre ingen Lov at faae, end en Lov som denne, der forekommer mig at være skadelig.

Mourier: Jeg kan ikke troe, at det under Nr. 2 stillede Ændringsforslag denne Gang

skulde vinde Thingets Bifald, i alt Fald ikke efter den Maade, hvorpaa det ærede Udvalg derom har udtalt sig. Det forekommer mig, at det Spørgsmaal, som ved dette Forslag nu atter er bragt paa Bane, allerede i forrige Session blev tilstrækkeligt belyst, og jeg skal derfor ikke videre opholde mig derved. Derimod vil jeg tillade mig et Par Ord med Hensyn til det af Udvalgets Majoritet stillede Ændringsforslag, der paa Listen er betegnet med Nr. 3, og som maaskee turde have noget mere Udsgit til at gaae igjennem. Det kan ikke oversees, at dette Ændringsforslag i Principet er væsentlig forskjelligt fra Forslaget under Nr. 2. Det gaaer dog ikke ud paa, at Fideicommissbesidderen slet ikke skal kunne sælge Bøndergodsset uden til visse bestemte Personer; navnlig skal dette ikke gjælde ved indtrædende Fæstebdighed. Men Indskrænkningen skal alene gjælde, forsaavidt Bøndergodsset er bortfæstet, idet Salget da ikke maa stee til Andre end til Fæsterne, med mindre disse dertil give deres Samtykke. Det lader sig heller ikke nægte, at en saadan Indskrænkning er stemmende med, hvad der har været fastsat i de Bevillinger, der hidtil ere blevne meddeelte Fideicommissbesiddere deels til Salg og deels til Bortarvesfæstning af Bøndergods; men jeg kan dog ikke tilbageholde, at jeg med alt det har nogen Betænkelse ved, at den omhandlede Bestemmelse optages i Loven, en Betænkelse, der rigtignok gaaer i en anden Retning end den, hvori nylig flere Talere have yttret sig. Jeg troer, at en saadan Bestemmelse ikke med fuld Føie kan siges at være nødvendig til Betryggelse for Fæsternes Interesse. Man overlade Forholdene til deres frie, naturlige Udvikling; denne vil uidentvib, som under de tidligere Forhandlinger udførligen oplyst, allerede lede til, at Salget af det bortfæstede Gods i de allerfleste Tilfælde vil stee til Fæsterne, og nu indeholder jo Lovforslaget derhos flere meget væsentlige Bestemmelser, som tilsigte, og i høi Grad ville virke til, at Afhændelsen netop vil stee til Fæsterne og deres Familier, nemlig de vigtige Bestemmelser i §§ 4 og 5.